

The Non-Cooperation Movement: Causes, Features and significance

The Non-Cooperation Movement (NCM), initiated by Mahatma Gandhi in 1920, marked a pivotal moment in India's struggle for independence. It was the first nationwide mass movement that sought to challenge British rule through a unique strategy of non-violent non-cooperation. This movement not only redefined the trajectory of the Indian freedom struggle but also demonstrated the power of mass mobilization in the face of colonial oppression.

Background and Context

The NCM emerged as a fervent response to a series of injustices that had been accumulating over the years, culminating in the immediate provocations of the **Rowlatt Act** and the **Jallianwala Bagh Massacre**. The economic exploitation by British colonial rulers had left the Indian populace impoverished, a situation further exacerbated during and after the First World War by high inflation, heavy taxation, and forced cultivation of cash crops. Despite promises of political reforms in exchange for Indian support during the war, the Montagu-Chelmsford Reforms of 1919 failed to meet Indian aspirations for self-governance, leading to widespread disillusionment.

Causes of the Movement

The causes behind the Non-Cooperation Movement were manifold, rooted in both immediate triggers and long-standing grievances:

- **Economic Hardships and Exploitation:** The First World War had a devastating impact on India's economy. Prices soared, while the income of peasants stagnated, leading to widespread distress.
- **Disappointment with British Reforms:** The Government of India Act 1919, resulting from the Montagu-Chelmsford Reforms, was deemed insufficient by the Indian leadership, who had hoped for more substantial steps toward self-rule.
- **The Rowlatt Act and Jallianwala Bagh Massacre:** The draconian Rowlatt Act of 1919, which allowed for detention without trial, and the brutal massacre at Jallianwala Bagh, where British troops killed hundreds of unarmed Indians, fueled anger and resentment across the country.
- **Khilafat Movement:** The dismemberment of the Ottoman Caliphate after World War I led to the Khilafat Movement, initiated by Indian Muslims. Gandhi supported this cause, fostering Hindu-Muslim unity and merging the Khilafat issue with the Non-Cooperation Movement.
- **Broken Promises Post-World War I:** Indian support during the war was met with broken promises by the British, deepening the sense of betrayal among the Indian masses.

Launch and Objectives

In September 1920, during a special session of the Congress in Calcutta, the Non-Cooperation Movement was formally approved, with the Nagpur session in December 1920 endorsing it unanimously. Gandhi's vision for the movement was to leverage non-violent resistance and non-cooperation with British institutions to achieve Swaraj, or self-rule. The movement's goals included:

- **Boycotting British Goods and Institutions:** People were urged to boycott foreign goods, resign from government jobs, withdraw from British-controlled schools, and refuse to pay taxes.
- **Promotion of Swadeshi and Self-Reliance:** The movement emphasized the use of Indian-made goods, particularly Khadi, and the establishment of national schools and colleges like Kashi Vidyapeeth and Jamia Millia Islamia.
- **Hindu-Muslim Unity and Non-Violence:** Maintaining communal harmony and strict adherence to non-violence were central tenets. Gandhi traveled extensively in 1921 to propagate these principles.

Spread and Impact

The call for non-cooperation resonated across the country, with diverse responses shaped by local conditions:

- **Bengal:** Led by leaders like Birendranath Sasmal, Bengal saw robust anti-colonial protests.
- **Assam:** Strikes were organized in tea plantations, steamer services, and railways, disrupting colonial economic activities.
- **Punjab and United Provinces:** Movements like the Akali movement and the Kisan Sabha highlighted regional grievances while aligning with the broader goals of non-cooperation.
- **Gujarat and Andhra:** Leaders like Vallabhbhai Patel and Alluri Sitaram Raju adapted the movement to local issues, linking peasant and tribal grievances to the national struggle.
- **Kerala and Tamil Nadu:** Protests, including the intense Mopillah revolt, showcased the widespread discontent against British rule.

The movement saw unprecedented mass participation from various sections of society—peasants, workers, students, teachers, and women—demonstrating its mass appeal and the effectiveness of non-violent resistance.

Withdrawal and Challenges

Despite its widespread impact, the Non-Cooperation Movement was abruptly called off by Gandhi in February 1922, following the **Chauri Chaura incident**, where a violent mob set fire to a police station, killing several policemen. Gandhi felt that the incident violated the core principle of non-violence, leading to the movement's suspension. Other reasons for the withdrawal included:

- **Loss of Relevance of the Khilafat Issue:** The abolition of the Ottoman Caliphate in 1922 undermined one of the movement's key causes.
- **Rise of Militancy and Class Struggle:** The movement's later stages saw increased militancy and a shift towards class-based demands, which conflicted with Gandhi's vision of a controlled mass movement involving all classes.
- **Government Repression:** The British responded with harsh measures—banning public meetings, declaring volunteer groups illegal, and arresting Congress leaders—which weakened the movement's momentum.

Significance and Legacy

Though it did not achieve its immediate goal of Swaraj, the Non-Cooperation Movement was significant in many ways:

- **Mass Mobilization and Political Awakening:** It was the first time that the Indian National Congress abandoned constitutional methods for mass action, shaking the British establishment and creating widespread political consciousness.
- **Hindu-Muslim Unity:** The movement forged unprecedented unity between Hindus and Muslims, setting a foundation for secular politics in India.
- **Introduction of Social Issues:** The movement brought issues like untouchability and caste discrimination into the national discourse, establishing Gandhi as a leader for social justice.
- **Foundation for Future Movements:** The experience and momentum from the Non-Cooperation Movement paved the way for subsequent movements like the Civil Disobedience Movement and the Quit India Movement.

Limitations

Despite its successes, the Non-Cooperation Movement faced several limitations:

- **Limited Rural Reach:** The movement had substantial urban support but failed to fully penetrate rural areas, where awareness and participation were limited.
- **Lack of a Clear Roadmap:** There was no well-defined plan beyond non-cooperation for achieving independence or addressing broader socio-economic issues.
- **Ideological Differences:** Divergences in strategies, particularly regarding the boycott of legislative councils, led to fragmentation within the movement.

Conclusion

The Non-Cooperation Movement, launched under Gandhi's visionary leadership, was a defining chapter in India's journey toward independence. It demonstrated the power of mass mobilization and non-violent resistance, leaving a lasting legacy on the Indian psyche and political landscape. By uniting diverse sections of society and fostering a sense of national identity, the movement laid the groundwork for India's eventual freedom and established Mahatma Gandhi as a pivotal figure in Indian history. Through its successes and challenges, the Non-Cooperation Movement

remains a testament to the resilience and determination of the Indian people in their quest for self-rule.

One Marks question answer

1. When was the Non-Cooperation Movement launched?
Answer: The Non-Cooperation Movement was launched on 5th September 1920.
2. Who initiated the Non-Cooperation Movement?
Answer: Mahatma Gandhi initiated the Non-Cooperation Movement.
3. What were the immediate causes of the Non-Cooperation Movement?
Answer: The Rowlatt Act (1919) and the Jallianwala Bagh Massacre (1919) were the immediate causes.
4. In which session of the Indian National Congress (INC) was the Non-Cooperation Movement approved?
Answer: The Non-Cooperation Movement was approved at the Calcutta Session of Congress in September 1920.
5. When and where was the Non-Cooperation Movement formally endorsed by Congress?
Answer: It was formally endorsed in the Nagpur Session of Congress in December 1920.
6. What was the primary objective of the Non-Cooperation Movement?
Answer: The primary objective was to achieve Swaraj (self-rule) through non-violent means.
7. What major incident led to the withdrawal of the Non-Cooperation Movement?
Answer: The Chauri Chaura Incident (February 1922) in Uttar Pradesh led to its withdrawal.
8. Who were the leaders of the Khilafat Movement that aligned with the Non-Cooperation Movement?
Answer: The leaders of the Khilafat Movement were Maulana Mohammed Ali and Maulana Shaukat Ali.
9. What were the main forms of protest in the Non-Cooperation Movement?
Answer: The main forms included boycotting British goods, schools, and courts, promoting Swadeshi and Khadi, and surrendering titles.
10. Which educational institutions were established during the Non-Cooperation Movement?
Answer: Institutions like Kashi Vidyapeeth, Bihar Vidyapeeth, and Jamia Millia Islamia were established.
11. What fund was launched by Gandhi to support the Non-Cooperation Movement?
Answer: The Tilak Swaraj Fund, aiming to collect ₹1 crore, was launched.
12. What principle was central to the Non-Cooperation Movement?
Answer: The principle of Ahimsa (non-violence) was central to the movement.
13. What year was the Chauri Chaura Incident, leading to the withdrawal of the movement?
Answer: The Chauri Chaura Incident occurred in 1922.
14. Who was a prominent leader of the Non-Cooperation Movement in Gujarat?
Answer: Sardar Vallabhbhai Patel was a prominent leader.
15. Which Indian province witnessed the Bijolia Peasant Movement during the Non-Cooperation Movement?
Answer: The Bijolia Peasant Movement occurred in Rajasthan.

Ripun Doley

16. What role did women play in the Non-Cooperation Movement?
Answer: Women actively participated, particularly in boycotting foreign goods and promoting Khadi.
17. Which movement was inspired by the success of the Non-Cooperation Movement?
Answer: The Civil Disobedience Movement.
18. What did the movement signify in Indian politics?
Answer: It marked the shift from elite-dominated politics to mass-based politics.
19. When did the Jallianwala Bagh Massacre occur?
Answer: The Jallianwala Bagh Massacre occurred on 13th April 1919.
20. Where did the Jallianwala Bagh Massacre take place?
Answer: It took place in Amritsar, Punjab.
21. Who was the British officer responsible for the Jallianwala Bagh Massacre?
Answer: General Reginald Dyer was responsible.
22. What was the primary reason people gathered at Jallianwala Bagh on 13th April 1919?
Answer: They gathered to protest against the Rowlatt Act and to celebrate the Punjabi festival of Baisakhi.
23. Approximately how many people were killed in the Jallianwala Bagh Massacre?
Answer: Around 379 people were officially reported dead (though the actual number is believed to be much higher).
24. What significant political response followed the Jallianwala Bagh Massacre?
Answer: Rabindranath Tagore renounced his Knighthood, and Mahatma Gandhi launched the Non-Cooperation Movement in response.
25. Which commission investigated the Jallianwala Bagh Massacre?
Answer: The Hunter Commission was set up to investigate the massacre.
26. What infamous term is associated with General Dyer for his actions in Jallianwala Bagh?
Answer: He is referred to as the "Butcher of Amritsar."
27. When was the Rowlatt Act passed?
Answer: The Rowlatt Act was passed in March 1919.
28. What was the official name of the Rowlatt Act?
Answer: The official name was the Anarchical and Revolutionary Crimes Act, 1919.
29. Why was the Rowlatt Act opposed by Indians?
Answer: It allowed arrest and detention without trial and curtailed civil liberties.
30. Who led the protest against the Rowlatt Act?
Answer: Mahatma Gandhi led the protest through a nationwide Satyagraha.
31. What was the main objective of the Rowlatt Act?
Answer: To suppress revolutionary activities and nationalistic movements in India.
32. Which event was declared in protest against the Rowlatt Act?
Answer: 6th April 1919 was declared a nationwide hartal.
33. What was the Khilafat Movement?
Answer: It was a movement launched by Indian Muslims to protest against the dismantling of the Ottoman Caliphate after World War I.
34. Who were the prominent leaders of the Khilafat Movement?
Answer: Maulana Mohammed Ali and Maulana Shaukat Ali, also known as the Ali Brothers.
35. When was the Khilafat Movement launched?
Answer: The movement began in 1919.

36. What was Mahatma Gandhi's role in the Khilafat Movement?

Answer: Gandhi supported the movement and merged it with the Non-Cooperation Movement to unite Hindus and Muslims.

37. What caused the Khilafat Movement to lose its relevance?

Answer: The abolition of the Caliphate by Mustafa Kemal Atatürk in 1924.

38. What was the main aim of the Khilafat Movement?

Answer: To restore the Ottoman Caliph as the leader of the Muslim world.

39. When was the Swaraj Party established?

Answer: The Swaraj Party was established in January 1923.

40. Who were the founders of the Swaraj Party?

Answer: Chittaranjan Das (C.R. Das) and Motilal Nehru.

41. What was the primary objective of the Swaraj Party?

Answer: To enter the legislative councils and obstruct colonial policies from within.

42. What event led to the formation of the Swaraj Party?

Answer: The withdrawal of the Non-Cooperation Movement after the Chauri Chaura incident in 1922.

43. What was the significance of the Swaraj Party in Indian politics?

Answer: It marked the beginning of parliamentary politics as a method to challenge colonial rule.

44. Why did the Swaraj Party decline?

Answer: Internal divisions and lack of a unified strategy led to its decline by the late 1920s.

অসহযোগ আন্দোলন: কাৰণ, বৈশিষ্ট্য আৰু গুৰুত্ব

অসহযোগ আন্দোলন (Non-Cooperation Movement), যি মহাত্মা গান্ধীয়ে ১৯২০ চনত আৰম্ভ কৰিছিল, ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিঘটনা আছিল। ই আছিল প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰীয় স্তৰৰ গণ আন্দোলন, যিয়ে বৃটিছ শাসনৰ বিৰোধিতা কৰিবলৈ অহিংসা আৰু অসহযোগৰ এক বিশেষ কৌশল অৱলম্বন কৰিছিল। এই আন্দোলনে কেৱল ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ গতিপথ পৰিৱৰ্তন কৰিব পৰা নাই, ই গণমানসিকতাৰ শক্তি প্ৰদৰ্শন কৰি উপনিবেশবাদৰ দমনকাৰী প্ৰভাৱৰ সন্মুখত প্ৰতিবাদৰ এক নতুন দিশ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

প্ৰেক্ষাপট আৰু পৰিপ্ৰেক্ষিত

অসহযোগ আন্দোলন দীৰ্ঘদিন ধৰি সঞ্চিত হোৱা অপৰাধৰ প্ৰতিবাদৰ বাবে প্ৰেৰণা পাইছিল। ইয়াৰ সৰ্বশেষ প্ৰত্যক্ষ কাৰণ আছিল ৰ'লাট আইন আৰু জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ড। বৃটিছ শাসকে ভাৰতীয় জনগণক অৰ্থনৈতিকভাৱে শোষণ কৰিছিল। প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত আৰু তাৰ পিছত দাম বৃদ্ধি, অধিক কৰ, আৰু নগদ শস্যৰ বাধ্যতামূলক চাষৰ দৰে সমস্যাই লোকক অধিক দুৰ্বিষহ অৱস্থাত পেলাইছিল। তদুপৰি, যুদ্ধৰ সময়ত আত্মশাসনৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰ বিপৰীতে মণ্টেগু-চেম্‌সফৰ্ড সংস্কাৰে হতাশা বৃদ্ধি কৰিছিল।

আন্দোলনৰ কাৰণ

অসহযোগ আন্দোলনৰ কাৰণবোৰ বিভিন্ন আছিল। ইয়াত দীৰ্ঘকালীন অসন্তোষৰ লগতে তৎকালীন বিশেষ কাৰণসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল:

- **অৰ্থনৈতিক কষ্ট আৰু শোষণ:** প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধই ভাৰতৰ অৰ্থনীতিত ভয়ংকৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। দাম বৃদ্ধি পাইছিল, কিন্তু কৃষকৰ উপাৰ্জন স্থিৰ হৈ আছিল।
- **বৃটিছ সংস্কাৰৰ প্ৰতি হতাশা:** ১৯১৯ চনৰ চৰকাৰ আইন, যি মণ্টেগু-চেম্‌সফৰ্ড সংস্কাৰৰ ফল আছিল, ইয়াক অপৰ্যাপ্ত বুলি গণ্য কৰা হৈছিল।
- **ৰ'লাট আইন আৰু জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ড:** ১৯১৯ চনৰ ৰ'লাট আইন, যিয়ে বিচাৰৰ অবিহনে আটক কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰিছিল, আৰু জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ডত শতাধিক লোকক হত্যা কৰিছিল।
- **খিলাফত আন্দোলন:** খিলাফত আন্দোলন মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ সংগঠিত হৈছিল। গান্ধীয়ে ইয়াক সমৰ্থন কৰি হিন্দু-মুছলমান একতাৰ স্থাপন কৰিছিল।
- **যুদ্ধৰ পিছত ভগ্ন প্ৰতিশ্ৰুতি:** বৃটিছসকলে কৰা প্ৰতিশ্ৰুতি পূৰণ নকৰাৰ ফলত লোকৰ মাজত বিশ্বাসঘাতকতাৰ অনুভৱ সৃষ্টি হৈছিল।

আন্দোলনৰ আৰম্ভণি আৰু লক্ষ্যসমূহ

১৯২০ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত কেলকাটা অধিৱেশনত অসহযোগ আন্দোলন আনুষ্ঠানিকভাৱে গৃহীত হৈছিল, আৰু সেই বৰ্ষৰ ডিচেম্বৰত নাগপুৰ অধিৱেশনত ইয়াক একমতে অনুমোদিত কৰা হৈছিল। গান্ধীৰ দৃষ্টিভঙ্গী আছিল অহিংসা আৰু বৃটিছ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ লগত অসহযোগৰ জৰিয়তে স্বৰাজ অৰ্জন কৰা।

আন্দোলনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

- **বৃটিছ সামগ্ৰী আৰু প্ৰতিষ্ঠানসমূহ বৰ্জন:** বিদেশী সামগ্ৰী বৰ্জন, চৰকাৰী চাকৰি ত্যাগ, আৰু বৃটিছ বিদ্যালয়ৰ পৰা অৱসৰণ।
- **স্বদেশী সামগ্ৰীৰ প্ৰচাৰ:** খাদি আৰু ভাৰতত নিৰ্মিত সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ।
- **অহিংসা আৰু ধৰ্মীয় একতা:** হিন্দু-মুছলমান সম্প্ৰীতি বজাই ৰাখি আন্দোলন চলাই অনা হৈছিল।

প্ৰসাৰ আৰু প্ৰভাৱ

অসহযোগ আন্দোলন বিভিন্ন স্থানত বেলেগ প্ৰভাৱৰ সৈতে বিস্তৃত হৈছিল:

- **বেংগল:** বিৰেণ্দ্ৰনাথ চামলৰ নেতৃত্বত শক্তিশালী প্ৰতিবাদ হৈছিল।
- **অসম:** চাহ বাগিচা আৰু ষ্টিমাৰ সেৱাত সংগঠিত আন্দোলন।
- **গুজৰাট:** সৰ্দাৰ বল্লভভাই পেটেলৰ নেতৃত্বত কৃষক আন্দোলন।

আন্দোলনৰ অৱসান আৰু সীমাবদ্ধতা

- **চৌৰী চৌৰা ঘটনা:** ১৯২২ চনত অহিংসৰ নীতিৰ উলংঘনৰ বাবে গান্ধীয়ে আন্দোলনখন সাময়িকভাৱে বন্ধ কৰিলে।
- **আন্তঃদ্বন্দ্বিতা:** দলৰ ভিতৰত মতভেদৰ সৃষ্টি।

গুৰুত্ব আৰু পৰম্পৰা

অসহযোগ আন্দোলনে ভাৰতৰ গণ আন্দোলনৰ বাবে নতুন দিশ দেখুৱাইছিল। ই গণমানসিকতাৰ জাগৰণ, ধৰ্মীয় সম্প্রীতি, আৰু সামাজিক সমস্যা সমাধানৰ প্ৰয়াসক শক্তিশালী কৰিছিল।

অসহযোগ আন্দোলন কেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল?

উত্তৰ: অসহযোগ আন্দোলন ১৯২০ চনৰ ৫ ছেপ্টেম্বৰত আৰম্ভ হৈছিল।

২. অসহযোগ আন্দোলন কোনে আৰম্ভ কৰিছিল?

উত্তৰ: মহাত্মা গান্ধীয়ে অসহযোগ আন্দোলন আৰম্ভ কৰিছিল।

৩. অসহযোগ আন্দোলনৰ তৎকালীন কাৰণ কি আছিল?

উত্তৰ: ৰ'লাট আইন (১৯১৯) আৰু জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ড (১৯১৯) অসহযোগ আন্দোলনৰ তৎকালীন কাৰণ আছিল।

৪. অসহযোগ আন্দোলন ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰীয় কংগ্ৰেছৰ কোন অধিৱেশনত গৃহীত হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯২০ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত কেলকাটা অধিৱেশনত অসহযোগ আন্দোলন গৃহীত হৈছিল।

৫. কেতিয়া আৰু ক'ত অসহযোগ আন্দোলন আনুষ্ঠানিকভাৱে অনুমোদিত হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯২০ চনৰ ডিচেম্বৰত নাগপুৰ অধিৱেশনত ইয়াক আনুষ্ঠানিকভাৱে অনুমোদিত কৰা হৈছিল।

৬. অসহযোগ আন্দোলনৰ প্ৰাথমিক লক্ষ্য কি আছিল?

উত্তৰ: অহিংসৰ জৰিয়তে স্বৰাজ (আত্মশাসন) লাভ কৰা।

৭. কোন বিশেষ ঘটনাই অসহযোগ আন্দোলনৰ অৱসান ঘটাইছিল?

উত্তৰ: ১৯২২ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰীৰ চৌৰী চৌৰা ঘটনাই অসহযোগ আন্দোলন সাময়িকভাৱে বন্ধ কৰিবলৈ প্ৰেৰণা যোগাইছিল।

৮. অসহযোগ আন্দোলনৰ লগত জড়িত খিলাফত আন্দোলনৰ নেতা কোন আছিল?

উত্তৰ: মৌলানা মোহাম্মদ আলি আৰু মৌলানা শৌকত আলি (আলি ব্ৰাহ্মদ্বয়)।

৯. অসহযোগ আন্দোলনৰ মুখ্য প্ৰতিবাদৰ ৰূপসমূহ কি আছিল?

উত্তৰ: ব্ৰিটিছ সামগ্ৰী বৰ্জন, বিদ্যালয় আৰু ন্যায়ালয় বৰ্জন, স্বদেশী সামগ্ৰীৰ প্ৰচাৰ, আৰু শীৰ্ষ উপাধি ত্যাগ।

১০. অসহযোগ আন্দোলনৰ সময়ত কোন শিক্ষানুষ্ঠানসমূহ স্থাপন কৰা হৈছিল?

উত্তৰ: কাশী বিদ্যাপীঠ, বিহাৰ বিদ্যাপীঠ, আৰু জামিয়া মিলিয়া ইসলামিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল।

১১. অসহযোগ আন্দোলনৰ সহায়ৰ বাবে গান্ধীয়ে কোন তহবিল আৰম্ভ কৰিছিল?

উত্তৰ: তিলক স্বৰাজ তহবিল, যাৰ লক্ষ্য ১ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰা।

১২. অসহযোগ আন্দোলনৰ কেন্দ্ৰীয় নীতি কি আছিল?

উত্তৰ: অহিংসা (অহিংসা) আছিল আন্দোলনৰ কেন্দ্ৰীয় নীতি।

১৩. চৌৰী চৌৰা ঘটনা কেতিয়া হৈছিল?

উত্তৰ: চৌৰী চৌৰা ঘটনা ১৯২২ চনত হৈছিল।

১৪. অসহযোগ আন্দোলনৰ গুজৰাটৰ এজন বিশিষ্ট নেতা কোন আছিল?

উত্তৰ: সৰ্দাৰ বল্লভভাই পেটেল।

১৫. অসহযোগ আন্দোলনৰ সময়ত ভাৰতৰ কোন ৰাজ্যত বিজলীয়া কৃষক আন্দোলন হৈছিল?

উত্তৰ: ৰাজস্থানত বিজলীয়া কৃষক আন্দোলন হৈছিল।

১৬. অসহযোগ আন্দোলনত মহিলাসকলৰ ভূমিকা কি আছিল?

উত্তৰ: মহিলাসকলে সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল, বিশেষকৈ বিদেশী সামগ্ৰী বৰ্জন আৰু খাদি প্ৰচাৰত।

১৭. অসহযোগ আন্দোলনৰ সফলতাৰ ফলত কোন আন্দোলন অনুপ্রাণিত হৈছিল?

উত্তৰ: অসহযোগ আন্দোলনৰ সফলতাই নাগৰিক অমান্যতা আন্দোলনক অনুপ্রাণিত কৰিছিল।

১৮. অসহযোগ আন্দোলনে ভাৰতীয় ৰাজনীতিত কি প্ৰতিক্ৰিয়া দেখুৱাইছিল?

উত্তৰ: ই শ্ৰেণী-প্ৰাধান্যৰ ৰাজনীতিক পৰা গণ-ভিত্তিক ৰাজনীতিলৈ পৰিৱৰ্তন ঘটাইছিল।

১৯. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ড কেতিয়া হৈছিল?

উত্তৰ: ১৩ এপ্ৰিল ১৯১৯ চনত।

২০. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ড ক'ত হৈছিল?

উত্তৰ: পঞ্জাবৰ অমৃতসৰত।

২১. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ডৰ বাবে দায়ী বৃটিছ বিষয়াসকলৰ প্ৰধান কোন আছিল?

উত্তৰ: জেনেৰেল ৰেজিনাল্ড ডায়াৰ।

২২. ১৩ এপ্ৰিল ১৯১৯ তাৰিখে জালিয়ানৱালাবাগত মানুহ কিয় জমা হৈছিল?

উত্তৰ: ৰা'লাট আইনৰ বিৰোধিতা আৰু বৈশাখী উৎসৱ উদযাপন কৰিবলৈ।

২৩. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ডত প্ৰায় কিমান মানুহ নিহত হৈছিল?

উত্তৰ: চৰকাৰী তথ্য অনুসৰি প্ৰায় ৩৭৯ জন (যদিও প্ৰকৃত সংখ্যা বহুগুণ বেছি আছিল)।

২৪. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ডৰ প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাপে কি হৈছিল?

উত্তৰ: ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে তেওঁৰ উপাধি ত্যাগ কৰে আৰু গান্ধীয়ে অসহযোগ আন্দোলন আৰম্ভ কৰে।

২৫. জালিয়ানৱালাবাগ হত্যাকাণ্ডৰ তদন্তৰ বাবে কোন সমিতি গঠন কৰা হৈছিল?

উত্তৰ: হান্টাৰ সমিতি।

২৬. জালে ডায়াৰৰ নামৰ সৈতে যুক্ত কথ্যত উপাধি কি?

উত্তৰ: "অমৃতসৰৰ কসাই"।

২৭. ৰ'লাট আইন কেতিয়া গৃহীত হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহত।

২৮. ৰ'লাট আইনৰ আনুষ্ঠানিক নাম কি আছিল?

উত্তৰ: "এনাৰ্কিকেল এণ্ড ৰেভলিউশ্যনাৰী ক্ৰাইমছ এক্ট, ১৯১৯"।

২৯. ৰ'লাট আইন কিয় ভাৰতীয়সকলে বিৰোধিতা কৰিছিল?

উত্তৰ: ই বিচাৰ অবিহনে আটক আৰু নাগৰিক অধিকাৰ সংকোচন অনুমতি দিছিল।

৩০. ৰ'লাট আইনৰ বিৰোধিতাৰ নেতৃত্ব কোনে দিছিল?

উত্তৰ: মহাত্মা গান্ধীয়ে ৰাষ্ট্ৰব্যাপী সত্যাগ্ৰহৰ জৰিয়তে।

৩১. ৰ'লাট আইনৰ মুখ্য উদ্দেশ্য কি আছিল?

উত্তৰ: ক্ৰান্তিকাৰী কাৰ্যকলাপ আৰু ৰাষ্ট্ৰবাদী আন্দোলন দমন।

৩২. ৰ'লাট আইনৰ বিৰোধিতাত কোন দিনক ৰাষ্ট্ৰীয় হৰ্তাল ৰূপে ঘোষণা কৰা হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯১৯ চনৰ ৬ এপ্ৰিল।

৩৩. খিলাফত আন্দোলন কি আছিল?

উত্তৰ: প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ পিছত অটোমান খিলাফতৰ বিলোপৰ বিৰোধিতাৰ বাবে মুছলমানসকলে চলোৱা আন্দোলন।

৩৪. খিলাফত আন্দোলনৰ প্ৰধান নেতা কোন আছিল?

উত্তৰ: মৌলানা মোহাম্মদ আলি আৰু মৌলানা শৌকত আলি।

৩৫. খিলাফত আন্দোলন কেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯১৯ চনত।

৩৬. খিলাফত আন্দোলনত গান্ধীয়ে কি ভূমিকা পালন কৰিছিল?

উত্তৰ: গান্ধীয়ে খিলাফত আন্দোলনক সমৰ্থন কৰি অসহযোগ আন্দোলনৰ লগত মিলাই হিন্দু-মুছলমান একতাৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল।

৩৭. খিলাফত আন্দোলনে কিয় নিজৰ প্ৰাসংগিকতা হেৰুৱাইছিল?

উত্তৰ: ১৯২৪ চনত মুস্তাফা কামাল আটাতুৰ্কৰ দ্বাৰা খিলাফতৰ বিলোপ।

৩৮. খিলাফত আন্দোলনৰ মূল উদ্দেশ্য কি আছিল?

উত্তৰ: অটোমান খিলাফতক মুছলমানসকলৰ নেতা ৰূপে পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।

৩৯. স্বৰাজ দল কেতিয়া স্থাপন হৈছিল?

উত্তৰ: ১৯২৩ চনৰ জানুৱাৰী মাহত।

৪০. স্বৰাজ দলৰ প্ৰতিষ্ঠাপকসকল কোন আছিল?

উত্তৰ: চিত্তৰঞ্জন দাস (চি.আৰ. দাস) আৰু মোতিলাল নেহৰু।